

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

ЗА

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

Наукові надари

ПІД КОНТРОЛЕМ МАС

ПІСЛЯ літньої перерви прозпочала свою роботу група народного контролю. Так, уже в першій половині вересня члени університетської групи на чолі з інспектором Комітету народного контролю Центрального району м. Одеси тов. Н. І. Ягідкою перевірили стан житловопобутових умов студентів університету.

Перевірка показала, що в наших, загалом хороших, студентських гуртожитках є ще чимало недоліків. Так, у кімнатах гуртожитку № 1 (Пастера, 29) невистачає столів і стільців, у гуртожитку № 2 (Островідова, 64) зовсім немає утюгів і погано обладнаний червоний куток.

У всіх гуртожитках студент увечері не може ні підготуватися до наступних занять, ні почитати літературу, газети, бо в кімнатах погане освітлення.

Всі ці недоліки легко можна було б усунути, якби, по-перше, господар-

ча частина університету більше приділяла уваги ліквідації цих «дрібниць», і, по-друге, якби профком був вимогливішим до господарчої частини, постійно допомагав їй. Не приділяє комітет комсомолу достатньої уваги й роботі студрад гуртожитків — прямих помічників університетської комсомольської організації.

На останньому засіданні група народного контролю затвердила план своєї роботи на рік. Згідно з цим планом у найближчий час буде перевірений майже на всіх факультетах стан і використання аудиторного фонду, а також умови роботи і студентів, і викладачів... У цю важливу справу мають включитись і факультетські групи народного контролю, і факультетські профбюро.

Поліпшувати житлові умови і умови для навчання студентів — це повсякденне завдання не тільки ректорату, але і наших університетських громадських організацій.

РІК ВИДАННЯ

XXXIV

№ 28 (939)

30 ВЕРЕСНЯ

1968 р.

Ціна 2 коп.

на полях одешини,

в учебових аудиторіях,—

де б ти не був, студенте,—

виконуй все так,

щоб гідно зустріти

50-річчя ВЛКСМ,

добре підготуватися

до 100-річчя з дня народження

В. І. ЛЕНІНА!

На знімку вгорі: дівчата другого курсу філологічного факультету повертаються з роботи на винограднику до села Новомиколаївки. На знімку внизу — в лабораторії фізико-хімії полімерів студенти четвертого курсу хімічного факультету (справа наліво): С. Кузьменко, М. Черній та Л. Гаврильченко виконують завдання з спецпрактикуму.

Фото В. ШИШІНА
та Я. ЛЕВІТА.

рівник В. П. Фетісов). На полях колгоспу «Дружба», село Краснознаменка Іванівського району, вони працюють дружно, старанно, щоденно значно перевиконують норму.

5. СТУДЕНТИ ДРУГОГО КУРСУ БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник І. Г. Гурський). Працюючи в колгоспі «Родина», село Анастасіївка Комінтернівського району, вони щоденно виконують норму більше, ніж на 150 процентів.

6. ГРУПА СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ФІЗИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник А. М. Дяченко, бригадир студент Володимир Ахримчук). Працюючи на збиральні помідорів в радгоспі «Одеський» Комінтернівського району, студенти цієї групи щоденно виконують норму більше, ніж на 150 процентів.

7. Студенти першого курсу геолого-географічного факультету ОЛЕКСІЙ САЗОНОВ та ОЛЕКСІЙ МАЗУР, студенти першого курсу біологічного факультету ТЕТЯНА ПІВЕНЬ та ВАЛЕНТИНА РЕЗ. НІК. Праця цих студентів на полях Комінтернівської птахоферми (села Первомайське та Спірідонівка) відзначається високою продуктивністю. Норму вони щоденно значно перевиконують.

БЛАГОРОДНИЙ
ВЧИНОК

Сталося це в селі Краснознаменці Іванівського району, де на виноградниках колгоспу «Дружба» зараз працюють студенти нашого університету.

Декілька днів тому громадянин цього села, не розрахувавши своїх рухів, впав у вузьку і глибоку криницю. Очевидно, під час падіння, від ударів об стінки криниці він втратив свідомість.

Свідком цього були наші студенти і, зокрема, студент другого курсу французького відділення факультету романо-германської філології Михайло Лях.

Підібігши до криниці, Михайло Лях, не розмірковуючи, став спускатися в неї. І з допомогою сільського хлопця, який щойно підспів, студент врятував потерпілого.

Дошка пошанки

1. ДРУГИЙ КУРС ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник А. І. Балобаєв, парторг курсу Г. В. Орлов), який, працюючи у селі Краснознаменці Іванівського району, в колгоспі «Дружба», щоденно значно перевиконує норми.
2. ДРУГУ ГРУПУ ПЕРШОГО КУРСУ ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник О. М. Чоботарьов). На полях колгоспу імені ХХ з'їзду КПРС (Комінтернівський район) студенти щоденно виконують норму на 150—160 процентів.
3. ДРУГИЙ КУРС ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник Б. Я. Бурлака), який відзначився сумлінною працею в с. Ульяновці Іванівського району в колгоспі «Маяк». Студенти цього курсу щоденно виконують норму більше, як на 150 процентів.
4. СТУДЕНТИ ДРУГОГО КУРСУ ФРАНЦУЗЬКОГО ТА ІСПАНСЬКОГО ВІДДІЛЕНЬ ФАКУЛЬТЕТУ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ (ке-

НАШ ТРУД – ВІТЧИЗНІ!

РЕПОРТАЖ З ПОЛІВ ІВАНІВСЬКОГО ТА КОМІТЕРНІВСЬКОГО РАЙОНІВ

ПРО ТЕ, як працюють наші студенти на колгоспних і радгоспних полях Кілійського району ми розповідали в попередньому номері газети. Сьогодні — розповідь про тих, хто трудиться в Іванівському та Комітернівському районах Одеської області.

Першими, з ким ми зустрілись, були студенти-першокурсники історичного факультету. Застали ми їх на винограднику радгоспу імені Свердлова Комітернівського району. Керівник групи В. П. Цебесков розповів, як дружно працюють студенти, назвав прізвища тих, хто йде попереду. Це Ільницький, Тощев, Волосенко, Пасадов. Вони щоденно перевиконують норму.

Уже о 12-й годині ми потрапили на поля Комітернівської птахофабрики. Тут на землях, що прилягають до сіл Первомайського та Спірідонівки, працюють студенти-геологи першого курсу під керівництвом доцента М. Савченко і студенти-першокурсники біологічного факультету на чолі з В. П. Перехрестом. Працюють всі дружно. Але особливо виділяються два Олексія — Созонов і Мазур. В ногу з ними йдуть дівчата Валентина Резник та Тетяна Півень.

ЧАС НЕ ЧЕКАЄ. Треба нам ще побувати у багатьох групах і ми ідемо на автобус в колгосп імені ХХ з'їзду КПРС. Тут працюють сімдесят п'ять студентів першого курсу хімічного факультету. Розбиті вони на три групи.

Найближче до нас була третя група, яку очолює М. Ф. Щербина. І тут вперше в цей день нам довелось стикнутись з неприємними фактами. Виявляється, в третьій групі є студенти, які погано працюють, порушують дисципліну. В той час, як Валентина Ковальська та Валентина Соколова збирала 250–270 кілограмів винограду, студенти Айрапетян, Чухрій і Якименко — міцні, здорові хлопці — збирала за день до 50 кілограмів, а Пашков — 53 кілограми винограду (!). До того ж, ці хлопці самовільно пішли з виноградника.

Звичайно, товарищи засудили поведінку однокурсників, випустили листівку «Наш перчик» з цього приводу. Однак керівництво університету тут же в полі мало з цими студентами серйозну розмову і вони дали слово: працювати на повну силу, не порушувати дисципліну. Що ж, час покаже чи господарі вони своєму слову.

Непогано йдуть справи в першій групі хіміків-першокурсників, яких очолює З. Г. Галанець. Робота тут кипить, норму виконують майже всі студенти, а Сергій Котляр, Ольга Овчаренко та Сергій Топоров виробляють за день півтори норми.

Особливо добре, трудяться студенти другої групи. Тут немає відстаючих. Всі виконують норму більше, ніж на 150 процентів. В цьому чимала заслуга керівника групи О. М. Чоботарьова, який добре організовував і труд студентів, і облік зробленого ними.

Це ж саме можна сказати і про В. М. Федорова. Він очолює групу студентів-першокурсників (німецьке, французьке, іспанське від-

Старанно і успішно працює на винограднику студентка першого курсу філологічного факультету Т. Качковська. Вона і її подруга Оксана Дзигівська виконують по півтори норми щоденно.

На фото: Т. КАЧКОВСЬКА.

ділення) факультету романо-германської філології, які працюють в селі Сербці. Багато турботи виявляє керівник групи про побут студентів, про чіткий облік їх праці. І всі студенти справляються з ділом. Але особливо добре трудяться Гая Байкова і Гая Павленко, Іван Файст, Валя Дрига, Таня Шульга. На них і рівняється вся група.

СОНЦЕ схиляється до заходу, коли наш автобус пересік кордон Комітернівського району і поніс нас в село Ульянівку Іванівського району. На ланах колгоспу «Маяк» працює тут група студентів другого курсу географічного факультету. Керівник групи Б. Я. Бурлака задоволений студентами. Працюють майже всі вони старанно і дружно. Але все ж краще інших трудяться Петро Пушкарьов, Надя Єван, Світлана Кацко, Мирослав Вавричук, Ліна Падрушняк. Не було дня, щоб ці студенти виконували норму менше, ніж на 150 процен-

денний показник Некрасова та Мокридові.

Відмінно працюють тут парторг курсу Григорій Орлов, Любомир Семічковський, Світлана Жеребчук, Тетяна Кирилюк, Микола Червенков, Наташа Проценко. Та й всі останні історики-другокурсники заслуговують на похвалу. І трудається на тому ж винограднику. Їх керівник В. П. Фетісов

добре організовував роботу, виявляє турботу про студентів і це дає свої результати. Його підопічні щоденно перевиконують норму, а Чабан, Ганзі і Панасюк збирала в день не менше, ніж 400–450 кілограмів винограду.

Продовження на 3-й стор.

ДАРИ ЩЕДРОІ ОСЕНІ,

Фотоетюд.

ЗУСТРІЧ

НЕ МОЖНА сказати, що ця зустріч відбулась випадково. Про неї знали всі, хто мав на ній прийти. А сталося це ось за яких обставин.

До учнів десятого класу школи № 122 прийшов іх колишній піонервожатий. Всього п'ять років не бачились вони. Марк Нейман, вожатий, став студентом університету і їх зустрічі притинились. Довго згадувались цікаві збори піонерського загону з фізичними

дослідами, класні і шкільні вечори «На вогниш» і ще багато різноманітних заходів, організованих їх улюбленим вожатим.

Часто на такі вечори приходили вчені одеських інститутів, допомагали Марку розкрити перед дітьми фізичні явища об'єктивного світу...

Тепер Марк прийшов у школу не як вожатий, а як студент-практикант. Перед ним сиділи не ті маленькі піонери, а майже дорослі люди.

До того, як дати свій урок з фізики, Марк сидів в цьому класі на інших уроках. Сидів, слухав відповіді, пояснення. А іноді думками переносився в минул...

Он на першій парті сидить Добровольський, високого зросту хлопець, а був же зовсім маленьким, таким непосидичим, зате допитливим. А ось Сергійко — колишній ланковий загону імені Олега Кошового. Це він тоді сконструював перший в своєму житті літаючий апарат «Школьник», який піднявся на п'ять метрів і згорів. Так, неприємний випадок тоді стався...

Біля вікна сидить Ганя. Її теж

пам'ятає Марк. Скромна, тиха, вона цікавилася вишиванням і плетінням. Вона й зраз сидить тихо, про щось замислилась.

Марк ловить себе на тому, що уроку, який веде його старий вчитель фізики, він не слухає. А йому ж завтра доведеться продовжувати цей урок. Він став зосереджено слухати пояснення вчителя, який викладає фізику в цій школі понад тридцять років. Завтра його, Марка, будуть слухати і його учні, і вчитель, і керівник педагогіки студентів доцент Дяченко, той самий Дяченко, який закінчив цю ж сто двадцять другу школу, а тепер доцент нашого

університету.

І ось в ролі вчителя Марк Нейман. Старий вчитель сів серед учнів так, щоб бачити кожний рух практиканта, чути кожне його слово. На задній парті — керівник практики. Марк розпочав урок. Десятикласники всіляко допомагали своєму улюбленному вожатому. Відповідали вони охоче. Видно було, що готувались до уроку серйозно і не тільки за підручниками.

Підвіши підсумки сказаному учнями, практикант назвав тему, перерахував питання, на яких він зупиниться, і розпочав пояснення. На дощі з'явилися записи формул, креслення, які супроводжували грунтовне пояснення складного матеріалу. Тут же викликалися учні для перевірки того, як засвоено матеріал. Переконавшись, що теорію потенціала електричного заряду учні засвоїли, йде далі.

Пояснення закінчено. Далі — запитання. Іх багато. Практикант дає на кожне з них грунтовну відповідь. Але ось одного з учнів відповідь не задовольняє, починається коректна, ділова суперечка...

Урок закінчено. Але учні не йдуть з класу. Вони обступили Марка і довго не відпускали його.

А при розборі уроку Неймана знову виникла суперечка. Тепер оперчалися керівник практики, старий вчитель і Марк. І в цій суперечці народилась загальна точка зору на минулий урок та на уроки майбутні.

Доцент В. РУЖЕЙНИКОВ.

КОРОТКО

В СЕЛИЩІ міського типу Комінтерново для партійного активу району доцент нашого університету Д. І. Богуценко прочитав лекцію про події в Чехословаччині. З цікавою доповіддю про міжнародне становище він виступив перед трудівниками радгоспу імені Кірова.

На доповіді було присутньо чимало студентів університету, які працюють на полях району.

СЛОВО ПРО СЛОВО

Такий наїмисний опір, гальмування і зрив планів відбудови народного господарства в нас і стали називати французьким словом **саботаж**. Від слова **саботаж** з допомогою суфікса -НИК і утворилось слово **саботажник** — «учасник саботажу, шкідник».

Широкі верстви українського народу не розуміли справжнього значення цього іншомовного слова. Намагаючись його осмислити, у народній мові з'явилося близьке до слова **саботажник** за своїм звуковим комплексом рідномовне слово **себітяжник** у значенні — «той, що дбає тільки за свої власні інтереси, шкурник».

Отже, як свідчать наведені приклади, з народною етимологією зв'язаний розвиток мови, зокрема, поповнення словникового запасу мови новими словами, часто обраними, дотепними й соціально забарвленими.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

Наш труд—Вітчизні!

РЕПОРТАЖ З ПОЛІВ ІВАНІВСЬКОГО ТА КОМІТЕРНІВСЬКОГО РАЙОНІВ

Закінчення. Поч. на 2-й стор.

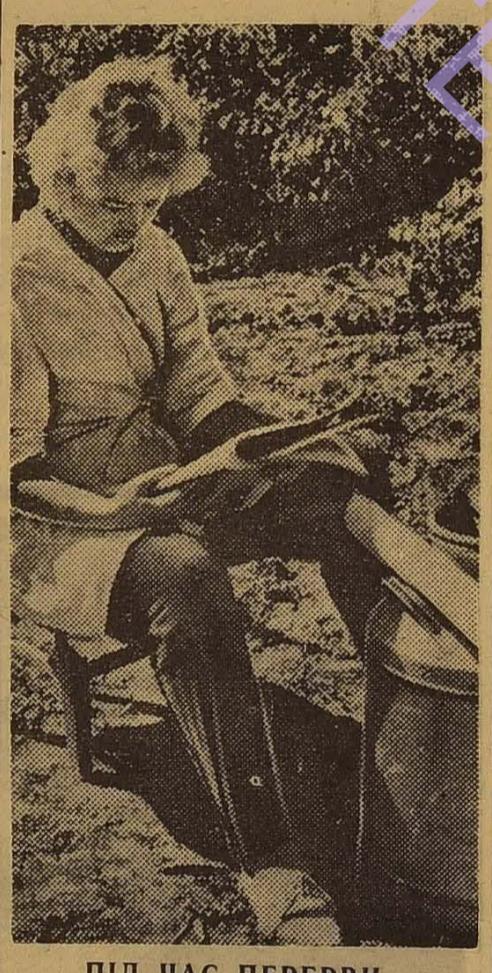
Друга група студентів-географів первого курсу теж працює в колгоспі імені Войкова на винограднику біля села Яків Хутір. Очолює їх О. П. Кравчук. І тут юнаки і дівчата втяглися в ритм трудового життя, успішно справляються з завданням.

Зі студентами первого курсу юридичного факультету на чолі з М. А. Руденко ми зустрілись на баштані колгоспу імені Мічурина (село Дмитрівка). Працюють юристи сумілінно, добре і дружно. Збирають вони кавуни. І коли бувають зрыви в роботі, то винувате в цьому керівництво колгоспу, яке ще не потурбувалось належним чином, щоб організувати працю студентів і про забезпечення їх транспортом для вивезення кавунів. Треба думати, що керівництво колгоспу зараз вжило вже належних заходів, щоб усунути ці недоліки.

В РАНЦІ наступного дня ми приїхали в радгосп імені Кірова і тут зустрілись зі студентами другого курсу механіко-математичного факультету. Ними керують О. В. Костін і П. М. Пилипенко. Працюють математики старанно. Країці показники поки що в Ніко-

лаєвої, Попової, Сироватко, Сидорової, Євсюкової.

Однак не всі студенти цього курсу працювали належним чином. Відверто уникали роботи Гмиря і Шибанін. Довелось ім розпроща-

ПІД ЧАС ПЕРЕРВИ...

тись з колективом: відправили в Одесу, де в деканаті до них вживили відповідних заходів. Як тепер Гмиря та Шибанін дивитимуться в очі своїм однокурсникам?

Група математиків-другокурсників працює в радгоспі імені Кірова (село Волкове). Очолює їх Л. І. Щукіна. Тут все йде нормально. Кожний студент прагне зробити своє перебування в радгоспі якомога кориснішим.

Наш шлях — в село Кремідівку. Тут в колгоспі імені Дзержинського трудяться студенти первого курсу факультету романо-германської філології. Керує ними Н. М. Лаурвіген.

Працюють першокурсники старанно, сумілінно. За показниками попереду тут поки що студенти Мокроус, Коноток, Скрипиченко і Курченко.

Завершився наш маршрут в радгоспі «Одеський», де працюють на збирannі помідорів студенти-першокурсники фізичного факультету. Очолює їх М. П. Краснянський і М. С. Родіонов. В загальному фізики трудяться непогано. Виділяється тут група, де бригадиром студент комсомолець Ахримчук (керівник групи А. М. Дяченко). Всі, хто працює в бригаді Ахримчука виконують норму

не менше, ніж на 150 процентів.

Однак серед фізиків-першокурсників знайшовся один, поведінка якого примусила секретаря парткому Л. Х. Калустяна та проректора по учебній роботі О. В. Богатського скликати студентів на короткі збори. Мова на зборах йшла про студента Толкачова. Він погано працював — гірше всіх — і вів себе недостойно.

Розмова з ним була не з приємних. І закінчилася тим, що Толкачова відправили до Одеси, де, очевидно, і вирішиться його студентська доля.

Ю. САМОЙЛОВ.

Фото В. ШИШІНА.

З ДАВНІХ-ДАВЕН

ЕТИМОЛОГІЮ слова, його походженням та дальшою долею людство цікавило з давніх-давен. Так, уже в «Повести временных лет», видатній пам'ятці східних слов'ян кінця XI — початку XII ст., є спроби розкрити етимологію деяких слів — і рідномовних, і іншомовних. Інтерес наших предків до історії слова є цілком закономірним, бо кожне слово посуті є культурно-історичним документом. Наприклад, металічне знайдядя письма з назвою перо свідчить про те, що колись дійсно писали гусачими перами. Тепер знаряддя письма стало якісно іншим, а його назва перо, як свідок про давнину часі, залишилась.

І в наші часи багато людей якесь незрозуміле слово, старе чи нове, намагаються по-своєму осмислити, розкрити його значення. Таке осмислення незрозумілого слова в народній мові відбувається шляхом зближення його звукового складу та значення із звуковим складом і значенням зрозумілого рідномовного слова. Ось та-

кі окремі випадки переосмислення незрозуміліх слів із позиції зрозуміліх слів рідної мови й одержали в науці назву «народна етимологія».

Зрозуміло, народна етимологія того чи іншого слова далека від справжньої наукової етимології. І проте вона становить чималий науковий інтерес. Проялюструємо це наші твердження декількома прикладами.

У XVIII столітті в російській та українській мові з німецької зайшло слово **профос** у значенні «торемний наглядач». У царській армії профос виконував вироки, карав солдатів, був прихвостнем начальства. Солдати з огидою і не-навистю ставились до профоса і за аналогією до слова **прихвост** назвали його **прохвост**. Слово **прохвост** утворилося в значенні нового для них слова **забастовка**. Проте вони помітили, що в період страйків заводів, фабрик «пустують» і, намагаючись осмислити, зрозуміти значення слова **забастовка**, від основи слова «пуст-

той» утворили нове слово — **застука.**

Після Жовтня, в період боротьби за відбудову народного господарства в російській і українській мовах з'явилось і поширилось слово **саботажник**. Слово це органічно з'язане з французьким словом **сабо** — «башмаки з дерев'яною підошвою чи башмаки, видовбані з дерева, дерев'яшки». Такі башмаки носили французькі робітники. Своє невдовolenня умовами роботи на заводі, фабриці вони часто виявляли припиненням роботи і стуканням дерев'яшками об підлогу. Цю форму економічної боротьби робітників французи назвали **саботаж**. Після революції, коли розпочалася у нашій країні відбудова народного господарства, деякі частини інженерно-технічної інтелігенції чинила опір, гальмувала й зридала господарчі заходи радянської влади.

